

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

Доклад дейност 3.1: Анализ на “провалили” се дела

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКА ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ
СОЦИАЛЕН ФОНД

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Добро управление", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от фондация "Център за модернизиране на политики" и сдружение "Съюз на юристите в България" и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Управляващия орган на Оперативна програма "Добро управление".

Оперативна програма	"Добро управление "
Проект:	"Гражданска инициатива за укрепване на интегритета на съдебната система "
Договор за предоставяне на БФП :	№ BG05SFOP001-3.003-0068-C01/ 18.02.2019 г
Дейност	Дейност 3: Анализи и оценки
Под дейност:	Анализ на "провалили" се дела
Период на изпълнение	1.07.2019 г.-.31.01.2020 г.

I. Използвани съкращения

<i>Съкращение</i>	<i>Значение</i>
<i>ОПДУ</i>	Оперативна програма „Добро Управление“
<i>НПО</i>	Неправителствена организация
<i>ФГУ</i>	Форум Гражданско участие
<i>ЕГФ</i>	Европейски граждански форум
<i>ECAS</i>	Европейската служба за граждански действия
<i>ГС</i>	Граждански съвет
<i>ВСС</i>	Висшия съдебен съвет

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

II. Въведение

1.1. Цел на проекта

Общата цел на проекта е създаването на коалиция от НПО и работещи в областта на правосъдната реформа, както и обща виртуална платформа за диалог между тях в различни области.

1.2. Цел на доклада

Дейност 3 има задача да определи и оповести ясна и последователно прилагана методология по отношение на подбора, анализите и оценките на „провалили се“ дела.

Настоящият доклад има за цел да анализира дела, предизвикали засилено обществено внимание, но „провалили се“ в съдебните процедури. Анализът и оценката са важни и значими, защото позволяват да бъдат идентифицирани всички слаби места в работата на следствието, прокуратурата и междуинституционалното сътрудничество. Допълнителен интерес за анализ е реакцията на съответните институции и предприетите мерки след тяхното приключване.

1.3. Специфичните цели на доклада са:

- Изработване на критерии подбор на делата;
- Изработване и оповестяване на Методически насоки за анализа

III. КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ДЕЛА

Настоящите критерии са изготвени за целите на проект BG05SFOP001-3.003-0068-C01 „Гражданска платформа за проследяване и оценка на съдебната система“

Дейност 3 има задача да определи и оповести ясна и последователно прилагана методология по отношение на подбора, анализите и оценките на „провалили се“ дела.

Като първа стъпка в разработваната методология следва да бъдат определени критерии за подбор на делата, които ще бъдат предлагани за анализ и оценка на Платформата за информация, комуникация и сътрудничество с членовете на Коалицията за развитие на съдебната система. Необходимо е също така да се изготвят и критерии за подбор на делата за анализ от предложените на Платформата дела, както и методически насоки за анализа.

1.1. Критерии за подбор на делата, предложени за анализ:

- *Не трябва да има ограничения на вида дела, които да бъдат предлагани. Могат да бъдат предлагани граждански/търговски, административни и наказателни дела.*
- *Предложените дела трябва да са приключили с влязъл в сила окончателен акт /присъда, решение, определение, постановление/. Този критерий се извежда от принципа за безпристрастност на решаващия орган и ненамеса във вътрешното убеждение.*
- *Делата да са предизвикали засилено обществено внимание. Засиленото внимание не следва да се ограничава до национално ниво, а да е възможно да се предлагат дела, които в една или друга степен са предизвикали вниманието на по-ограничена общност /регион, определена обществена група, конкретен проблематичен казус и т.н./*
- *Дела, към които не е било насочено общественото внимание, но са продължили извън всякакви разумни срокове, съгласно разпоредбата на чл.6 от ЕКЗПЧОС.*

1.2. Критерии за подбор за анализ на „провалили се“ дела:

Предложените на Платформата дела, следва да бъдат преценени съобразно няколко критерия:

- *продължителността от подаване на първоначалната молба /респ. образуване на наказателната преписка/ до влизане в сила на окончателния съдебен акт;*

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ПРОГРАМА
ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ
СОЦИАЛЕН ФОНД

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

- *окончателният акт дали е бил предмет на проверка от Инспектората на ВСС;*
- *има ли реакция на съответните институции, след извършване на проверката;*
- *Медийна и обществена реакция;*
- *Наличие на реакция на международна институция или на ЕС.*

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

IV. Методически насоки за анализа

Анализът на подбраните дела ще търси отговор на следните изследователски въпроса:

1.1.Обща информация за анализираното дело. Имало ли е засилен обществен отзвук при образуването му.

1.2.Срочност на разглеждане в различните инстанции.

1.3.Възможност за бърза и точна проверка от страните в съдебната деловодна система на образуването и движението на делото и извършените съдопроизводствени действия.

1.4.Предприети ли са от страните някакви законнодопустими действия след влизане на крайния акт в сила и ако да – какъв е резултата от тях.

1.5.Наличие на засилен обществен отзвук при приключване на делото с влязъл в сила съдебен акт.

1.6.Оценка и препоръки.

V. Дела, предложени за анализ

От предложените дела бяха избрани, съобразно заложените критерии за подбор, три дела:

1. Наказателно дело, приключило с влязла в сила оправдателна присъда.
2. Наказателното дело по случая „Чората“ – предизвикало широк обществен отзвук.
3. Гражданско дело, образувано по мотивирано искане на КУИППД /Комисия за установяване на имущество придобито от престъпна дейност; сега КПКОНПИ – Комисия за противодействия на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество/, приключило с влязло в сила решение за отхвърляне на мотивираното искане.

1. Досъдебното производство (ДП) № 49/2012г. по описа на ТЗ „БОП“ - Стара Загора, пр. № 972/2012г. по описа на Районна прокуратура – Чирпан.

1.1.Обща информация за анализираното дело. Имало ли е засилен обществен отзвук при образуването му.

ДП е започнало на 03.12.2012 г. с извършване на неотложни действия по разследването /търсене на наркотични вещества/, за което са съставени протоколи за изземване в неотложни случаи, одобрени с определения от 04.12.2012г. от Районен съд гр. Чирпан.

ДП е водено срещу известен извършител Т.Г.Р., затова че на 03.12.2012 г. в гр. Чирпан, държал боеприпаси около 700 броя от различна марка и калибър, 4 бр. гранати, три броя гладкоцевни огнестрелни оръжия, без да има затова надлежно разрешение по ЗКВВОБ – престъпление по чл.339, ал.1 от НК. .

Лицето, срещу което е водено ДП е бил дългогодишен зам. началник на РУП – Чирпан и началник на Охранителна полиция към същото РУП. **Известен в общността**, в която живее, което е причината за отвод на всички прокурори при Районна прокуратура гр. Чирпан, на основание чл.29, ал.2 и чл.47, ал.4 от НПК. С постановление от 13.06.2013г. по преписка № 8133/2013г. на Върховна касационна прокуратура, отдел 02, делото е изпратено да се разследва от Районна прокуратура гр. Сливен.

На 26.06.2013г. с постановление на Окръжния прокурор при ОП – Сливен е постановено разследването да се извърши от следовател при ОСО при ОП – Сливен, където делото е заведено с № 33/2013г. по описа на ОСО Сливен /пор.№ 1024/2013г. по описа на Районна прокуратура Сливен/.

След извършене разследване и установяване на обективната истина по делото (чия собственост са боеприпасите и оръжията, предмет на разследването; че се касае за колекция на Г.Р. - баща на Т.Г.Р., също дългогодишен служител в полицията; колекция,

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

за битовата стая, и също така, че боеприпасите са с давност 45-50 години, с изтекъл срок на годност и са със сантиментална стойност) и предвид обстоятелството, че междуременно Г.Р. почина, делото е приключено от следователя със заключително постановление с мнение за прекратяване от 19.05.2014 г. и изпратено на наблюдаващия прокурор.

С постановление на наблюдаващия прокурор от 11.06.2014г. досъдебното производство е прекратено. Началника на РПУ гр. Чирпан (който следваше, съобразно постановлението на прокурора, да върне иззетите законно притежавани оръжия, боеприпаси и вещи, иззети от Т.Г.Р. още в деня на образуване на досъдебното производство) **отправя сигнал до окръжния прокурор на Окръжна прокуратура Сливен**, който от своя страна отменя постановлението на РП – Сливен (независимо от събраните доказателства и заключителното постановление на следователя и вътрешното убеждение на прокурора, прекратил с постановление производството) и **дава указания** за привличането на Т.Г.Р. като обвиняем и за внасяне на делото с обвинителен акт в съда.

С постановление от 21.10.2014г. на Т.Г.Р. е повдигнато и предявено обвинение за престъпление по чл.339, ал.1 вр. чл.26 ал.1 от НК – затова, че на 03.12.2012г. в гр. Чирпан, в условията на продължавано престъпление, държал без надлежно разрешение по ЗКВВОБ огнестрелни оръжия и боеприпаси за огнестрелни оръжия.

С постановление от 17.11.2014 г. е повдигнато ново обвинение, като е включено още едно оръжие.

На 13.01.2015г. е внесен обвинителен акт срещу Т.Г.Р. в Районен съд Чирпан, където е образувано НОХД №7/2015 г. Поради отводи на съдиите, делото е изпратено на ВКС за определяне на друг, равен по степен съд, който да го разгледа. С определение на ВКС по НЧД № 154/2015 г. делото е изпратено за разглеждане на Районен съд Стара Загора.

На 17.02.2015г. е образувано НОХД № 372/2015г., което след проведено заседание на 14.05.2015 г. е върнато на Районна прокуратура Сливен за отстраняване на допуснати процесуални нарушения.

След внасяне на делото отново в съда е образувано НОХД № 1050/2015г., което е разгледано от Районен съд гр. Стара Загора в две съдебни заседания – на 25.06.2015г. и 01.10.2015г. и приключва с **оправдателна присъда**. По време на съдебното следствие се установява, че предмета на престъпление е негоден./Което е посочено в заключението на балистичната експертиза още на ДП./

След протест на Районна прокуратура – Стара Загора е образувано ВНОХД № 1020/2016г. по описа на Окръжен съд гр. Стара Загора, което на **02.03.2016г.** е обявено за решаване. Без никаква причина, три месеца след обявяването му за решаване, делото е насрочено отново на 01.06.2016г. като Окръжния съд отменя определението си за приключване на съдебното дирене, дава ход по същество и прочита осъдителна присъда. Мотивите към присъдата са изготвени пет месеца след обявяване на присъдата - на 02.11.2016г., едва след като е подадена жалба до Инспектората към Висшия съдебен съвет – вх.№ Ж-16-927 от **17.10.2016г.**

След произнасяне на осъдителната присъда от Окръжен съд гр. Стара Загора в законоустановения срок е подадена касационна жалба.

Образувано е дело във ВКС - КНД №1301/2016г., което е разгледано на 17.02.2017г.

С Решение № 49 от 02.03.2017г. Върховният касационен съд отменя въззивната присъда № 21/01.06.2016г. на Старозагорски окръжен съд по ВНОХД № 1020/2014г в осъдителната и част и оправдава Т.Г.Р. по обвинението да е извършил престъпление по чл. 339, ал.1 от НК.

След произнасяне на оправдателната присъда, съгласно разпоредбите на глава IIIа от Закон за съдебната власт, Т.Г.Р. е подал жалба до Инспектората към Висшия съдебен съвет – вх.№ Ж-16-927 от 17.10.2016г. Проверката от Инспектората към ВСС приключва с констативен протокол от 18.07.2017г., който на основание чл.60д от ЗСВ е получен, заедно със съпроводително писмо. Инспекторатът към ВСС е приел, че „продължителността на производството не надхвърля разумния срок“.

1.2.Срочност на разглеждане в различните инстанции.

Видно от изложеното по-горе, досъдебното производство е продължило е продължило близо 2 години и 2 месеца. Първоинстанционният съд в рамките на 3 месеца /вкл. съдебната ваканция/ е разгледал, решил делото и изготвил мотивите към присъдата. Въззивният съд повече от 7 месеца и половина е задържал делото, като е изготвил мотивите към своя акт едва след намеса на Инспектората на ВСС.

1.3.Възможност за бърза и точна проверка от страните в съдебната деловодна система на образуването и движението на делото и извършените съдопроизводствени действия.

В електронните страници на РС – Стара Загора и ОС – Стара Загора възможност за проверка в деловодната система имат само адвокати от АК – Стара Загора. Всички останали адвокати и страни по делата могат да направят справки единствено в деловодството на съответния съд и справки за крайния съдебен акт по номера на решеното дело.

В прокуратурата не е възможно да се направи адекватна справка по хода на делата. На страницата на Прокуратура на Р България се дава информация дали преписката /по вх.№ на съответната прокуратура, а не номер на ДП/ се намира в прокуратурата или е изпратена „на друг орган“. За да се получи информация за движението на делото /в смисъл къде е към определен момент/ е необходимо посещение на място в съответната канцелария на прокуратурата.

1.4.Предприети ли са от страните някакви законнодопустими действия след влизане на крайния акт в сила и ако да – какъв е резултата от тях.

Както бе посочено и по-горе, след произнасяне на оправдателната присъда, съгласно разпоредбите на глава IIIа от Закон за съдебната власт, Т.Г.Р. е подал жалба до Инспектората към Висшия съдебен съвет – вх.№ Ж-16-927 от 17.10.2016г. Проверката от Инспектората към ВСС приключва с констативен протокол от 18.07.2017г., който на основание чл.60д от ЗСВ е получен, заедно със съпроводително

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

писмо. Инспекторатът към ВСС е приел, че „продължителността на производството не надхвърля разумния срок“.

1.5. Наличие на засилен обществен отзвук при приключване на делото с влязъл в сила съдебен акт.

Информацията за приключване на делото и признаване на подсъдимия за невиновен става достояние на ограничен кръг лица и няма онази обществена разгласа, която се е получила при образуването на делото – в случая е образувано с „неотложните“ действия, извършени от страна на служители на полицията и оповестено чрез публикации в местни медии.

1.6. Оценка и препоръки.

Настоящото дело отговаря на критериите за подбор и анализ –приключило е с влязъл в сила съдебен акт; предизвикало е засилено обществено внимание в определен регион и в определена среда – сред полицаи и магистрати; продължило е 4 години и 3 месеца.

Действията и актовете на правозащитните органи – прокуратура и въззивен съд – са разколебали доверието в съдебната система и в справедливостта при приложението на закона.

Анализът на предприетите действия от страна на полиция и прокуратура, сочи на тенденциозно образуване на досъдебното производство – независимо от обстоятелството, че инкриминираните вещи са открити в помещения на Г.Р., ДП е образувано срещу известен извършител, но не както би следвало да бъде, според установените данни към момента, а срещу Т.Р.Г. Несъмнено, още с тези първоначални действия се поражда съмнение за предубеденост от страна на служителите на полицията /в случая от ОДМВР Става Загора/.

Това съмнение се подкрепя и от предприетите от страна на началника на РПУ, който /без да има законова възможност да обжалва постановлението на районния прокурор за прекратяване на ДП/ отправя „сигнал“ до окръжния прокурор на Сливен. Без да се коментират евентуални техни лични отношения – резултатът е: отмяна на постановлението за прекратяване и разпореждане за привличане на Т.Р.Г. като обвиняем и внасяне на делото в съда. Т.е. всяка възможност за преценка по вътрешно убеждение от страна на разследващия орган /в случая – следовател/ и наблюдаващия прокурор са елиминирани.

Районният съд след проведено задълбочено съдебно следствие произнася оправдателна присъда. Окръжният съд обаче дава повод за затвърдяване на съмнението – възобновяване без основание на съдебното следствие и след произнасяне на присъдата, в продължение на повече от пет месеца ненаписани мотиви – по дело, което не представлява фактическа и правна сложност. И ако не бе намесата на Инспектората към ВСС не се знае кога биха били написани тези мотиви. Но липсата на мотиви е пречка за придвижване на делото до ВКС, а от друга страна води до негативни последици за подсъдимия, който е известен в общността и се е ползвал с добро име.

ВКС оправда подсъдимия.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

От изложеното бихме могли да направим извод за неправомерно и тенденциозно образуване на досъдебното производство, водене на делото с явното намерение на определени полицейски служители, прокурори и магистрати, да бъде осъдено точно това лице, независимо от негодния предмет на престъпление.

2. Делото „Чората“.

2.1. Обща информация за анализираното дело. Имало ли е засилен обществен отзвук при образуването му.

Досъдебното производство е образувано от прокурор при ОП Благоевград на 10.11.2005 г. за умишлено причиняване на смъртта на А.Д. - престъпление по чл.115 от НК. Деянито е извършено в хода на полицейска операция по задържане на пострадалия А.Д., за когото е имало данни, че е извършил престъпление.

Разследването е извършено от следовател от Окръжна следствена служба гр. Благоевград.

На 9 декември 2005 г. разследването се поема от Военно-окръжна прокуратура - София. На 14 декември 2005 г., без да са извършени каквито и да било други следствени действия от ВОП, досъдебното производство е прекратено поради факта, че използваната сила срещу А.Д. е била пропорционална на обстоятелствата, както се изисква съгласно чл. 78 на ЗМВР от 1997 г. и че използването на тази сила не е престъпно по силата на чл.12а от Наказателния кодекс от 1968 г.

Постановлението за прекратяване е обжалвано от наследниците на А.Д. пред Софийски военен съд. С решение от 18 януари 2006 г. СВС установява, че фактическите констатации на Военна прокуратура - София са едностранчиви и не произтичат от наличните доказателства, поради което отменя прекратяването и връща делото на прокуратурата, като им дава конкретни указания.

Първото производство пред СВС

След като извършва допълнителни следствени действия, Военна прокуратура - София обвинява петимата полицаи в умишлено нанесена телесна повреда на А.Д. и по този начин в причиняване по непредпазливост на смъртта му.

На 14 юни 2006 г. съдията-докладчик в СВС връща делото на прокуратурата, като я инструктира да спази указанията за прилагането на закона, дадени в решението от 18 януари 2005 г.

На 29 юни 2006 г. Военно-окръжна прокуратура - София внася изменен обвинителен акт срещу полицаите.

На 5 септември 2006 г. съдията-докладчик, който този път е председател на състава, отново връща делото на прокуратурата, като я инструктира още веднъж да спази по-рано дадените указания за прилагането на закона

В съответствие с указанията на съда, Военна прокуратура - София обвинява петимата полицаи за убийството на А.Д. по време на изпълнение на служебните им

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

задължения, с особена жестокост, по начин, който е бил особено мъчителен за него и докато е бил в безпомощно състояние.

На 30.11.2006г. по описа на Софийски военен съд е образувано нохд № 0329/2006г. по внесен обвинителен акт срещу подсъдимите М. П., И. И., Б. М., Г. К. и Я. Г. за престъпление по чл.116, ал.1, т. 2, пр. 3, т. 5, 6, пр. 2 и пр. 3 във връзка с чл. 20, ал. 2 от НК.

С присъда № 0329/09.11.2007г. СВС признава петимата полицаи за виновни за убийство, извършено във връзка с техните задължения, с особена жестокост и по отношение на лице, което е в безпомощно състояние, престъпление по чл.116, ал.1, т. 2, пр. 3, т. 5, т. 6, пр. 3 във връзка с чл. 20, ал. 2 от НК, като майор М.П. е осъден на деветнадесет години лишаване от свобода, а другите четирима полицаи на осемнадесет години лишаване от свобода всеки. Съдът признал подсъдимите за невиновни относно това да са извършили престъплението при изпълнение на функцията им и по особено мъчителен за жертвата начин, поради което са оправдани относно тези квалифициращи признаци. Предявените граждански иски срещу петимата полицаи и гражданския ответник ОДМВР - Благоевград за неимуществени вреди са частично уважени.

Първото производство пред ВАС

По жалби на подсъдимите и гражданския ответник е образувано ВНОХД № 0187/2007г. по описа на Военно-апелативен съд - София, по което е постановено решение № 012/19.02.2008 година. С него първоинстанционната присъда е отменена изцяло, а делото - върнато за ново разглеждане на първоинстанционния съд. Като основание за отмяна е прието наличието на процесуално нарушение от категорията на абсолютните - „незаконен състав“, тъй като неговия председател по-рано е изразил становището си по основателността на делото, при връщане на делото обратно на прокуратурата на 5 септември 2006 г.

Второто производство пред СВС

При връщане на делото в първата инстанция е образувано НОХД №033/2008г., финализирано с постановяване на присъда № 033 от 02.10.2008 година. С нея подсъдимите отново са признати за виновни по обвинение по реда на чл. 116, ал. 1, т. 2, предл. 3 и по т. 6, предл.3, във вр. чл. 20, ал. 2 от НК, като са наложени наказания, както следва: на подсъдимия П. - 18 години лишаване от свобода, а на останалите подсъдими - по 16 години лишаване от свобода. С присъдата подсъдимите са оправдани да са извършили престъплението като лица от състава на полицията при изпълнение на функцията им, по особено мъчителен за жертвата начин и на лице, намиращо се в безпомощно състояние. Подсъдимите и гражданския ответник ОДП – Благоевград, били

осъдени за заплатят солидарно на гражданския ищец Р. А. Д. – чрез законния му представител А. Р. В. сумата от 70 000 лв.; на гражданския ищец А. Р. В. – сумата от 25 000 лв.; на гражданския ищец А. Г. Д. сумата от 25 000 лв. и на гражданския ищец Р. Д. сумата от 25 000 лв. – обезщетение за претърпените от тях неимуществени вреди, ведно със законната лихва от датата на деянието – 10.11.2005г. до окончателно изплащане на сумата.

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

Второто производство пред ВАС

Петимата полицаи и Областна дирекция на МВР - Благоевград обжалват. Частните обвинители и граждански ищци също обжалват, оспорвайки сроковете на присъдите на полицаите и размера на присъдените обезщетения.

По време на съдебното производство е назначена нова медицинска експертиза. На Решение № 091 от 05.08.2009 г. по ВНОХД № 0140/2008 г. ВАС изцяло потвърждава присъдата на СВС.

С изключение на прокурора, недоволни от решението останали всички останали страни, които депозирали касационни жалби.

Първото производство пред ВКС

По касационните жалби е образувано к.д. № 598/2009г. по описа на ВКС, II н.о. С решение от 20 януари 2010 г. (реш. № 538 от 20 януари 2010 г. по н. д. № 598/2009 г., ВКС, II н. о.), тричленен състав на ВКС отменя решението на ВАС и връща делото за ново разглеждане от друг състав на апелативния съд. В решението на касационния съд са отразени констатации за едностранчив подход при оценката на гласни доказателствени източници, липса на коментар на нормативната база, регламентираща дейността на полицията при задържането на лица, както и дали подсъдимите са допуснали нарушения на нормативните изисквания. Отхвърлено, като неоснователно, е възражението на защитата за нарушено право на защита, изводимо от различната фактология по механизма на причиняване на смъртта, по която подсъдимите са се защитавали. Прието е, че новите факти касаят биологичната причина за смъртта, „която също е резултат от действията на подсъдимите по задържането на пострадалия, поради което не е налице недопустимо изменение на обстоятелствената част на обвинението“.

Третото производство пред ВАС

При новото разглеждане на делото от въззивния съд е образувано ВНОХД № 05/2010 г. по описа на Военно-апелативен съд – София, което приключило с постановяване на Решение № 064 от 12.11.2010 година. С него на основание чл. 337, ал. 1, т. 1 от НПК въззивната инстанция изменила първоинстанционната присъда, като намалила размера на наказанията, както следва: на подсъдимия П. – 9 години лишаване от свобода, а на останалите подсъдими - на 8 години лишаване от свобода. В останалата част присъдата била потвърдена.

Второ производство пред ВКС

По касационни жалби на всички страни, е образувано к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I н.о. Прокурорът възразил срещу намаляване на наказанията, като претендирал връщане на делото на въззивния съд за увеличаването им. Частното обвинение останало недоволно от размера на наказанията, размера на уважените граждански иски и оправдаването на подсъдимите по квалифициращия признак на чл.116, ал.1, т. 5 от НК, като направило и съответните искания в тази посока. Подсъдимите и гражданския ответник последователно застъпвали теза за пълно оправдаване, респ. за липса на деликт, а оттам и на липса на основания за ангажиране на гражданската им отговорност, както и тази на гражданския ответник. По посоченото касационно дело е постановено решение № 141 от 09.06.2011 г., с което въззивното решение и първоинстанционната присъда са отменени в осъдителните им части и частите, касаещи разноските, а подсъдимите **са признати за невинни и оправдани по**

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

обвинението по реда на чл. 116, ал. 1, т. 2, пр. 3, т. 5 и т. 6, пр. 2 и 3, във вр. чл. 20, ал. 2 от НК. С касационното решение са отхвърлени предявените солидарно граждански искове срещу подсъдимите и гражданския ответник.

С Решение от 01.07.2014 г. на IV-то отделение на Европейския съд по правата на човека по делото „Димитров и други срещу България“ (жалба № 77938/2011 г.) са констатирани нарушения по чл.2 и чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи, поради което с искане на Главния прокурор на Република България от 22.12.2014 г., на основание чл. 419, ал. 1, във вр. чл. 420, ал. 1, предложение последно, във вр. чл. 422, ал. 1, т. 4, във вр. чл. 425, ал. 1, т. 1 от НПК е инициирано възобновяване на к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I-во н.о., отмяна на постановеното по него решение № 141 от 09.06.2011 г. и връщане на делото за ново разглеждане, от друг състав на касационната инстанция.

Искането за възобновяване с правно основание по чл. 422, ал. 1, т. 4 от НПК е разгледано в к.д. № 168/2015 г. на ВКС, I н.о., като същото е прието за основателно. С решение № 122 от 17.07.2015 г., наказателното производство по делото е възобновено, касационното решение по к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I-во н.о. е отменено, а делото - върнато за ново разглеждане от друг състав на касационния съд.

При новото касационно разглеждане на делото е образувано к.д. № 1094/2015 г. по описа на ВКС, II н.о., по което е постановено решение № 436 от 11.03.2016 година. С него въззивното решение по ВНОХД № 05/2010 г. по описа на Военно-апелативен съд е отменено, а делото - върнато за ново разглеждане на въззивния съд. Дадени са задължителни указания относно необходимостта да се изясни създаването се противоречие между двете групи експертни заключения относно механизма и причината за смъртта на пострадалия, чрез назначаване на арбитражна експертиза от независими експерти, които да отговорят на всички поставени до момента въпроси; за извършване на преценка на нормативната база, относно правомощията на полицаите, при провеждане на полицейската операция. Касационният съд е разсъждавал и относно възможността да се намира в хипотезата на чл. 354, ал. 5, изр. 2 от НПК, като изрично я е отхвърлил. Аргументирал се е с довода, че делото е връщано за ново разглежданесамо веднъж на въззивния съд, поради което не са налице предпоставките на чл. 354, ал.5 от НПК, а тези на чл.354, ал.1 от НПК.

Във Военно-апелативния съд е образувано ВНОХД № 026/2016г., по което съдът се е произнесъл с решение № 4/06.07.2018г. Това решение е обжалвано от частните обвинители и граждански ишци.

Във ВКС е образувано к.д. №1140 по описа за 2018 г., приключило с решение № 284 от 19.04.2019 г. По делото ВКС е приел, че са налице предпоставките на чл. 354, ал. 5, изр. 2 от НПК, като е недопустимо настоящият касационен състав да върне делото за ново разглеждане, независимо от констатациите си за пороци или липсата на такива в дейността на контролирания съд. Паралелно с това, в тази хипотеза, законът повелява касационният съд да реши делото окончателно, разглеждайки го по същество. Поради

това, законодателят изрично разширява правомощията на касационния съд, като му позволява да действа и като въззивна инстанция.

Касационният състав с решение си от 19.04.2019 г. отменя изцяло решение № 4/06.07.2018г., постановено по ВНОХД № 026/2016г. по описа на Военно-апелативен съд на Република България. Изменя първоинстанционна присъда по НОХД № 033/02.10.2008г. по описа на Софийски военен съд, постановена по НОХД № 033/2008г. по описа на СВС, като: оправдава подсъдимите по квалификация признак на чл. 116, ал. 1, т. 6, пр. 3 от НК - убийството да е извършено с особена жестокост. И намалява наложените наказания на подс. М. С. П. наказание от 18 години лишаване от свобода на 7 години лишаване от свобода; и на останалите четирима подсъдими - наказание от 16 години лишаване от свобода на 7 години лишаване от свобода.

На осн. чл.189, ал.3 от НПК осъжда подсъдимите М. С. П., И. В. И., Б. Д. М., Я. В. Г. и Г. С. К. да заплатят солидарно направените допълнителни разноски по водене на делото в размер на 10 721,16 лв., както и направените от граждански ищци разноски общо в размер на 10000лв. за адвокатско възнаграждение, както и по 5 лв. държавна такса за издаване на 2 бр. изпълнителни листа.

Решението не подлежи на обжалване.

2.2.Срочност на разглеждане в различните инстанции.

Докато се стигне до това решение са изминали 13 години 5 месеца и 9 дни от момента на извършване на престъпното деяние.

2.3.Възможност за бърза и точна проверка от страните в съдебната деловодна система на образуването и движението на делото и извършените съдопроизводствени действия.

В електронната страница на ВКС може да се направи справка за движението на делото и за крайния съдебен акт както по номера на решеното дело, така и по номер на предходна инстанция.

В електронната страница на Софийски военен съд и Военно-апелативен съд не може да се направи справка, включително и за крайния съдебен акт.

В прокуратурата не е възможно да се направи адекватна справка по хода на делата. На страницата на Прокуратура на Р България се дава информация дали преписката /по вх.№ на съответната прокуратура, а не номер на ДП/ се намира в прокуратурата или е изпратена „на друг орган“. За да се получи информация за движението на делото /в смисъл къде е към определен момент/ е необходимо посещение на място в съответната канцелария на прокуратурата.

2.4.Предприети ли са от страните някакви законодопустими действия след влизане на крайния акт в сила и ако да – какъв е резултата от тях.

Както бе посочено и по-горе, с Решение от 01.07.2014 г. на IV-то отделение на Европейския съд по правата на човека по делото „Димитров и други срещу

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

България“ (жалба № 77938/2011 г.) са констатирани нарушения по чл.2 и чл. 3 от Европейската конвенция за защита правата на човека и основните свободи.

Резултатът от това решение е **искането на Главния прокурор на Република България от 22.12.2014 г.**, на основание чл. 419, ал. 1, във вр. чл. 420, ал. 1, предложение последно, във вр. чл. 422, ал. 1, т. 4, във вр. чл. 425, ал. 1, т. 1 от НПК за възобновяване на к.д. № 54/2011 г. по описа на ВКС, I -во н.о., отмяна на постановеното по него решение № 141 от 09.06.2011 г. и връщане на делото за ново разглеждане, от друг състав на касационната инстанция.

2.5.Наличие на засилен обществен отзвук при приключване на делото с влязъл в сила съдебен акт.

От момента на извършване на престъплението казусът доби широк обществен отзвук.

2.6.Оценка и препоръки.

Настоящото дело отговаря на критериите за подбор и анализ –приключило е с влязъл в сила съдебен акт; предизвикало е засилено обществено внимание в национален мащаб в продължение на много години; продължило е повече от 13 години и 5 месеца.

Действията и актовете на правозащитните органи – прокуратура и съдилища – са разколебавали доверието в съдебната система и в справедливостта при приложението на закона.

Анализът на движението на делото, сочи на недобра организация при събиране на доказателствата още във фазата на досъдебното производство, непознаване или неспазване на процесуалните правила при изготвяне на обвинителен акт, което е довело до няколкократно връщане на ДП от съда на прокуратурата.

От изложеното бихме могли да направим извод за сериозно накърняване на интегритета на съдебната система. „Интегритетът на съдебната система" следва да се разбира в неговия широк смисъл като цялостна концепция за способността на съдебната система да функционира съгласно установена и оповестена рамка от правила, ценности и стандарти, които ръководят поведението, решенията и действията на органите на съдебната власт при изпълнението на публичните задължения. Това означава пълно приемане и зачитане на ценности като независимост, безпристрастност, справедливост и прозрачност, вежливост и толерантност, почтеност и благоприличие, професионална компетентност, както и неприемане на корупцията.

В конкретния случай ВКС на Р България е произнесъл две коренно противоположни решения – оправдателна присъда и след Решението на **Европейския съд по правата на човека** по делото „Димитров и други срещу България“ – на осъдителна присъда. Сам по себе си този анализ сочи на накърняване на основни принципи на наказателното правосъдие, залегнали в устоите на съдебната система и

поради това се явява основание за сериозно разколебаване на доверието в съдебната система и усещането за справедливост.

З.гр.д. №281 по описа за 2009г. на Варненски окръжен съд

3.1.Обща информация за анализираното дело. Имало ли е засилен обществен отзвук при образуването му.

С Решение №20 от 06.02.2008г. Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност /КУИППД/ на основание чл.13, ал.1, т.1 във вр. чл.15, ал.3 от ЗОПДИППД е взела решение да образува производство за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност срещу лицата А. Д. Л. и К.А.Д.

С Решение № 168 от 30.07.2008г. Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност е взела решение на основание чл.13, ал.1, т.2 и чл.22, ал.1 от ЗОПДИППД да внесе във Варненски окръжен съд мотивирано искане за допускане на обезпечение на бъдещ иск на Комисията.

С определение №2348 от 05.08.2008г. по гр.д. №1746 по описа за 2008г. на ВОС, потвърдено с Определение №415 от 31.10.2008г. по в.гр.д. №484 по описа за 2008г. на ВАС, оставено в сила с Определение № 429 от 22.07.2009г. по гр.д. № 103 по описа на ВКС за 2009г. е допуснато исканото от КУИППД обезпечение на бъдещ иск с правно основание чл.28 от ЗОПДИППД.

На 12.08.2008г. с протокол е връчена на А.Д.Л. декларация по чл.17 от ЗОПДИППД, която в законоустановения срок е попълнена и със съответните приложения /2 папки/ е представена в ТД на КУИППД гр. Варна.

С Решение № 256 от 12.11.2008г. Комисията за установяване на имущество, придобито от престъпна дейност е взела решение на основание чл.13, ал.1, т.3 и чл.28 ал.1 от ЗОПДИППД да внесе във Варненски окръжен съд срещу А.Д.Л. и К.А.Д. мотивирано искане за отнемане в полза на държавата на имущество на обща стойност 379 161.10 лв.

На 12.11.2008г. КУИППД е внесла във Великотърновски окръжен съд мотивирано искане срещу А.Д.Л. и К.А.Д. на основание чл.28, ал.1 от ЗОПДИППД, с което се иска отнемане в полза на държавата на имущество на обща стойност 379 161, 10лв. а именно:

От А.Л. - на основание чл.4, ал.1 от ЗОПДИППД:

- 1.МЯСТО, находящо се в с. Звездица, Варненска област;
- 2.100 дружествени дяла от капитала на „М.” ЕООД;
3. 25 дружествени дяла от капитала на „М” ООД;
4. 26 дружествени дяла от капитала на „В” ООД;
5. 50 дружествени дяла от капитала на „М” ООД;
6. 25 дружествени дяла от капитала на „В” ЕООД;

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

7. налични суми по разплащателни сметки в Банка ДСК и Райфайзенбанк.

От А.Д.Л. и К.А.Д. - на основание чл.4, ал.1 от ЗОПДИПД:

1.Право на строеж за построяване на два обособени обекта в гр.Велико Търново;

От А.Л.- на основание чл.4, ал.2 от ЗОПДИПД:

1.Сумата от продажба на недвижим имот.

2.Сумата от продажба на л.а-л.

3.Суми от продажбата на дружествени дялове в „М ”ООД и „К ”ООД.

От А.Д.Л. и К.А.Д. - на основание чл.4, ал.2 от ЗОПДИПД:

1.Сумата от продажба на два апартамента.

2.Сумите от продажбите на 8 л.а-ла

По внесеното мотивирано искане във Варненски окръжен съд е образувано гр.д. №281 по описа за 2009г.

Делото е разгледано, назначени са ССЧЕ и разпитани свидетели и приключва с Решение №1611 от 23.08.2012г., с което Съдът отхвърля предявения от КУИППД иск за отнемане в полза на държавата на горепосоченото имущество, по твърдението, че е придобито от престъпната дейност на първия ответник. ВОС осъди КУИППД да заплати на ищците направените по делото съдебно-деловодни разноски.

КУИППД, на основание чл.28 и следващите от ГПК, обжалва решението на ВОС с въззивна жалба, въз основа на която е образувано в.гр.д. № 546 по описа на Варненски апелативен съд за 2012г.

Делото приключва с Решение № 2 от 04.01.2013г., с което е потвърдено Решение №1611 от 23.08.2012г. по гр.д. №281/2009г. на ОС Варна и КУИППД бе осъдена да заплати направените деловодни разноски.

КУИППД подава касационна жалба и във ВКС е образувано гр.д.№2616 по описа за 2013г., което с определение № 640/22.05.2013г. е допуснато до касационно обжалване и приключва с Решение № 257 от 13.11.2014г., с което ВКС потвърждава Решение № 2 от 04.01.2013г. по гр.д. №456/2012г. на ВАС и КУИППД е осъдена да заплати направените деловодни разноски.

Решението на ВКС е влязло в сила.

Към настоящия момент А.Д.Л. и К.А.Д. водят дела срещу КПКОНПИ по чл.2а от ЗОДОВ.

3.2.Срочност на разглеждане в различните инстанции.

От момента на внасяне на мотивираното искане на КУИППД /сега КПКОНПИ/ в окръжен съд до постановяване на решението на ВКС, с което са потвърдени решенията на ВОС и ВАС, с които е отхвърлен мотивираното искане на КУИППД, са изминали 6 години.

3.3. Възможност за бърза и точна проверка от страните в съдебната деловодна система на образуването и движението на делото и извършените съдопроизводствени действия.

В електронните страници на ВОС и на съдилищата от Апелативен район Варна има възможност за проверка в деловодната система, за движението на делата, достъп до протоколите от съдебни заседания и съдебните решения и техните мотиви. Тази възможност е осигурена на всички адвокати и е платена.

В КПКОНПИ не е възможно да се правят справки за движението на преписките. Обикновено проверяваните лица разбират, че има такава проверка едва когато им запорират имущество и банкови сметки и им връчат декларация, в която трябва да попълнят данни за придобитото от тях имущество.

3.4. Предприети ли са от страните някакви законодопустими действия след влизане на крайния акт в сила и ако да – какъв е резултата от тях.

Към настоящия момент А.Д.Л. и К.А.Д. водят дела срещу КПКОНПИ по чл.2а от ЗОДОВ.

3.5. Наличие на засилен обществен отзвук при приключване на делото с влязъл в сила съдебен акт.

Информацията за приключване на делото и отхвърляне на искането на КУИППД няма. Дори и в сайта на Комисията. За разлика от широкото оповестяване в печатни и електронни медии, включително и с цялото име на проверяваните лица, при внасяне на мотивираното искане.

3.6. Оценка и препоръки.

Настоящото дело отговаря на критериите за подбор и анализ –приключило е с влязъл в сила съдебен акт; предизвикало е засилено обществено внимание в определен регион; продължило е 6 години.

Анализът на делото сочи на първо място на несъобразени с представените от страна на А.Д.Л. многобройни доказателства – документи и справки - в декларацията по чл.17 от ЗОПДИППД, констатации от органите и длъжностните лица от КУИППД и изготвен неправилен експертен икономически анализ от страна на КУИППД. Това е довело до внасяне на мотивирано искане в ОС без да са налице предпоставките на чл.4 от ЗОПДИППД.

По време на проверката от органите на КУИППД са поискани и наложени запори на имущества, банкови сметки и дялове в търговски дружества, възбрани на недвижими имоти и др.

Вследствие на всички тези актове и действия на КУИППД, А.Д.Л. е поставен в безизходица за шестгодишен период от време – от налагането на обезпечителните мерки до отмяната им – с определения от 16.01.2015г. и от 15.06.2015г. Де факто –

проект "Гражданска платформа за проследяване и оценка развитието на Съдебната система", финансиран от
Оперативна програма „Добро управление“, договор № BG05SFOP001-3.003-0068-C01/18.02.2019 г.

лицето е в своеобразна „гражданска смърт“ за периода през който трае производството по този закон.

Заклучение

Както бе посочено, настоящият доклад е в рамките и за целите на проект BG05SFOP001-3.003-0068-C01 „Гражданска платформа за проследяване и оценка на съдебната система“ и извършеният анализ на горесцитираните дела не е какъвто биха направили една „горна“ инстанция или Инспектората към ВСС.

Изложили сме хронологично етапите, през които са преминали анализиранияте дела от момента на образуването им до момента на приключването им с влязъл в законна сила съдебен акт.

По никакъв начин не сме давали оценка за законността на процесуалните действия на съответните разследващи органи или магистрати, нито сме извършвали преценка за законосъобразността на постановените актове.

Заклученията ни относно интегритета са единствено от усещането за справедливост, предвид разглеждането на делата в разумен срок, съобразно предвидимостта на приложението на закона, предвид резултата в различни съдебни инстанции /дори в рамките на една инстанция/, безконтролността в действията на определени структури /напр. прокуратура, КПКОНПИ/.

И несъмнено, в заключение, следва да отправим препоръка за оптимизиране на електронните сайтове на полиция, прокуратура и съд, отчитайки политиките за защита на личните данни, да дават своевременно и подробна информация не само за крайните актове по делата, но и за движението им.